Signes viaris

Pere Ortís

Els signes viaris que ens guien en los nostres carreteres semblen ben competents pel que fa a això, a assenyalar-nos la direcció correcta i a suggerir-nos les precaucions del cas; també a avisar-nos que hem de fer bondat, però gramaticalment no són una guia, són una mena de desastre, una conducció ben dreta cap a accidents idiomàtics. En general són una mostra pública de servilisme lingüístic, de rendir armes als peus d'una altra llengua més poderosa i més rica que la nostra. Costa molt fer-te al mal d'ulls que experimentes per les vies públiques catalanes.

Presideix la força de la llengua castellana imposant la seva sintaxi, si és que ja no imposa el seu lèxic. El mal gros lingüístic que envaeix Catalunya, i que la posseeix, és pensar en castellà el català que parlem; són legió entre nosaltres els qui, asseient-se a escriure en català, tradueixen el castellà que tenen al cap *ad pedem litteræ*, el tradueixen al peu de la lletra. Vici lleig, que s'anomena servilisme. Corregir-lo és qüestió de dignitat, de genuïnitat, simplement de voler fer les coses ben fetes. És manifestació de cultura. De personalitat, de no voler ser una closca de nou damunt l'onada de persecució contra la llengua i de menyspreu públic que en fan els seus fills, els catalans.

El signes escrits en cartells, o els que apareixen en pàmpols penjats sobre la via, per a ser ben educats utilitzen la tercera persona del singular per a referir-se a *tu* o a *vosaltres*, com és peculiar del castellà. Així llegireu «Recordi», «Circuli per la dreta», etc. No dic que no pugui ser dit en català, però com que aquest ús és exclusiu en la mena d'anuncis, ja tenim donat el regust del castellà a l'ample, ja sents que la cosa ha estat pensada incondicionalment en castellà. La correcció seria dir: **Recordeu-ho.** Que el català no ho fa, això de deixar un verb penjat sense complement directe, sigui aquest de nom o de pronom. I encara més bé: **Recordeu-vos-en**, puix que fa referència a un avís sobre el nombre de quilòmetres permesos en la velocitat que imprimiu al vostre vehicle, avís que ha estat editat abans, o que fa referència a qualsevol altre factor que és oportú de recordar, encara vigent. Tantes vegades hem dit que el tractament de **vós** permet adreçar-nos polidament a *tu* i a *vosaltres*; és a dir, **truqueu** és tant per a **vós** (per a **tu),** com per a **vosaltres.** Paraula de dos fils i catalaníssima.

Quan sortiu de la via pública per fer gasolina, us etziben en català un model insuperable d'hipèrbaton a la castellana: 'Ha triat vostè gasolina...' («Ha escogido usted...»), quan el català castís fa: **Heu triat gasolina...** O: **Has triat...**

També molt sovint veureu al costat de la via pública un plafó gros, en blanc o pintat de gris, amb l'expressió en lletres com insectes enrampats «Anuncia't» i un número telefònic. És una oferta a anunciar la teva empresa, el teu negoci, en aquell mateix plafó, oi? Per tant, cal que hi escriguin: **Anuncia-t'hi**, que és imprescindible aquí l'ús d'aquest pronom, no és pas qüestió optativa. El pronom indica que és aquí mateix, on t'has d'anunciar, en aquest plafó concret que tens a la vista. Pronom d'una força i d'una bellesa crítiques en la llengua catalana i que no volem perdre de cap manera.

I ja que hi som, també és bo que cridem l'atenció sobre allò que hom escriu tant en els programes de festes, celebracions, esdeveniments de tota mena —pàmpols que volen—. Hi esgranen l'agenda i acaben dient: «Col·labora», «Organitza», «Patrocina», etc. Tenim altra vegada allò del verb despenjat, sol, a la castellana, sense cap mena de complement. Cal que hi sigui usat el pronom corresponent: **Hi col·labora. Ho organitza. Ho Patrocina.** I també: **Col·labora-hi. Participa-hi. Apunta-t'hi.** Mai per mai: «Col·labora», «Participa», «Apunta't». **Fes-te'n soci**, mai «Fes-te soci» (d'aquest grup o d'aquesta empresa).

Recordem aquell adagi vellíssim, bellíssim, dit en un altre sentit, però també molt apte per a aquest cas**: *En lo parlar bell i noble es coneix l'avenç d'un poble.***

Perquè, pel que fa a parlar «net», ai els catalans! ◆

DADES PERSONALS:

Nom Cognoms

Adreça

Codi postal Població Comarca

Telèfon Adreça electrònica

Se subscriu a la revista trimestral LLENGUA NACIONAL pel període d'un any, prorrogable, si no hi ha ordre en contra, amb un import de:

❑ 50 € = soci protector ❑ 35 € = soci numerari ❑ 25 € = subscriptor regular

FORMES DE PAGAMENT:

❑ ingrés directe (preferent): 2013 0088 69 0200522492 (Caixa de Catalunya)

❑ banc: Entitat |__|__|__|__| Oficina |__|__|__|__| Control |__|__| Núm. compte |__|__|__|__|__|__|__|__|__|__|

Adreceu aquesta butlleta a:

Associació Llengua Nacional / Bústia postal 24057 / 08080 Barcelona

Telèfon: 93 456 88 79 — a/e: llengua@llenguanacional.cat / www.llenguanacional.cat